

Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava na 75. sjednici, održanoj 3. svibnja 2018. godine, raspravljalo je o **Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu.**

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Vlada Republike Hrvatske, Savez samostalnih sindikata Hrvatske, Matica hrvatskih sindikata, Hrvatska udruga radničkih sindikata i Hrvatska udruga poslodavaca podržavaju donošenje Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu.
2. Nezavisni hrvatski sindikati ne podržavaju donošenje Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, Matice hrvatskih sindikata, Hrvatske udruge radničkih sindikata i Hrvatske udruge poslodavaca.

IZDVOJENO MIŠLJENJE SAVEZA SAMOSTALNIH SINDIKATA HRVATSKE, MATICE HRVATSKIH SINDIKATA I HRVATSKE UDRUGE RADNIČKIH SINDIKATA

Članak 4. Prijedloga

Protivimo se dopuni članka 4. Zakona kojom se od primjene Zakona izuzimaju fizičke osobe kada je ta fizička osoba ujedno i jedini radnik kod tog poslodavca u okolnostima kada za tog poslodavca ne obavljaju određene aktivnosti osobe na radu. Naime, i ta fizička osoba iako je jedini radnik je radnik i obavezan je primjenjivati mjere zaštite na radu radi zaštite vlastitog zdravlja, sigurnosti i života. Mjere zaštite na radu se ne provode zbog poslodavca nego zbog radnika, za njegovu dobrobit i zaštitu. Posebno je problematična situacija kada u istom radnom prostoru radi više obrtnika ili više poslodavaca kojeg zastupa jedna fizička osoba koja je ujedno i jedini radnik kod poslodavca.

Članak 13. Prijedloga

Protivimo se povećanju minimalnog broja radnika sa 20 na 50 na koji dolazi 1 osposobljena osoba za pružanje prve pomoći jer ovdje radi o zdravlju i životima radnika. Prva pomoć je važna kao najhitnija i najbitnija pomoć jer se pruža na licu mjesta iznenada unesrećenoj ili oboljeloj osobi. Zbog toga, smanjivanje broja osposobljenih radnika za pružanje prve pomoći nije administrativno rasterećenje te može dovesti do situacija gdje doslovno ljudski životi mogu biti izgubljeni zbog izostanka pravovremenog reagiranja. Bez obzira na dostupnost medicinskih službi, prijevoznih sredstava i sl. činjenica je da pravovremeno reagiranje spašava živote. Stoga, osposobljavanje radnika za pružanje prve pomoći nije administriranje te je nedopustivo i nejasno kako se takva mjera može nazivati administrativnim rasterećenjem. U svakom trenutku, na svakom mjestu rada, bez obzira na broj radnika, trebao bi biti barem jedan radnik osposobljen za pružanje prve pomoći, i ovako postavljena granica u Zakonu je previsoka (1 osoba na 20 radnika). Napominjemo da se osposobljavanje radnika za pružanje prve pomoći provodi samo jednom i nema obveze poslodavcu da isti postupak ponavlja u određenom roku.

Članak 17. Prijedloga

U stavku 2. iza riječi „hitna medicinska pomoć“ predlažemo brisati riječ „i“ i umjesto nje upisati riječ „ili“ jer bi se u suprotnom radilo o kumulaciji tj. da je istovremeno radniku pružena hitna medicinska pomoć i da je zadržana na liječenju u zdravstvenoj ustanovi, a čemu se protivimo, te smatramo da je dovoljno da bude ispunjen jedan od uvjeta. Postoje vrlo ozbiljne ozljede koje mogu dovesti i do smanjenja radne sposobnosti, a da je pritom radniku bila pružena samo hitna medicinska pomoć.

Predlažemo da se „liječenje u zdravstvenoj ustanovi“ pobliže odredi kao „liječenje u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi i dnevnoj bolnici“.

Stavkom 4. definirano je značenje termina „odmah“ iz stavka 3., ali nisu obuhvaćene stvarne situacije kada radnik pretrpi težu ozljedu te o tome ne obavijesti nikoga nego drugi dan ode liječniku i tek onda (ponekad tek nakon dva, tri dana) javi na posao da mu se dogodila ozljeda pa se predlaže i to riješiti kroz „...odnosno odmah po saznanju da se takva ozljeda dogodila.“

Članak 18. Prijedloga

U stavku 4. zadržano je pravo povjerenika na naknadu plaće za najmanje tri sata tjedno. Tražimo da se isto izmjeni na način da se istima prizna pravo na najmanje šest sati tjedno čime bi povjerenici radnika za zaštitu na radu bili izjednačeni sa članovima radničkih vijeća (članak 156. stavak 2. ZOR-a) odnosno podredno tome tražimo izmjenu na način da se istima prizna pravo na najmanje četiri sata tjedno čime bi se, u stvari, vratilo normativno uređenje kao do 2014. godine.

Članak 18. Prijedloga, a u vezi sa člankom 70. Zakona

Sadašnje uređenje članka 70. Zakona o zaštiti na radu (izbor povjerenika) utjecalo je na veliki pad broja povjerenika radnika za zaštitu na radu jer je postupak izbora dugotrajan, kompliciran, donosi poslodavcima dodatne troškove, a i neki poslodavci ne dopuštaju provođenje izbora. Samom činjenicom velikog pada broja povjerenika radnika za zaštitu na radu onemogućeno je i njihovo sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika ali i u postupku savjetovanja kako je to propisano člankom 33. Zakona.

Stoga tražimo izmjenu / dopunu članka 70. Zakona o zaštiti na radu na način da u slučaju da se ne provedu izbori za povjerenika radnika za zaštitu na radu prema pravilima za izbor radničkih vijeća, da se omogući sindikatu / sindikatima koji djeluju kod poslodavca da prema posebnom propisu kojim se uređuje pitanje reprezentativnosti sindikata za kolektivno pregovaranje, imenuju povjerenika radnika za zaštitu na radu.

IZDVOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA

Članak 17. Prijedloga Zakona

Stavak 2. Ističemo kako, zbog kumulativnog zahtjeva iz odredbe, nije predviđeno rješenje za situacije kada postoji nerazmjer između težine ozljede i obveze prijave takve ozljede tijelu nadležnom za inspekcijski nadzor. Primjerice, u nekim situacijama radnici odlaze na hitnu medicinsku pomoć zbog manje posjekotine jer nisu imali mogućnost otići negdje drugdje i takve situacije se moraju prijaviti inspektoratu. S druge strane, ne mora se prijavljivati slučaj kada radnik koji slomi ruku ne ode na hitnu medicinsku pomoć, a zadržan je na liječenju u zdravstvenoj ustanovi. Pored toga, prema trenutnoj formulaciji odredbe stječe se dojam kako se ne mora prijaviti slučaj kada radnik nije bio na hitnoj medicinskoj pomoći, ali je zadržan na liječenju u zdravstvenoj ustanovi. Isto tako predlažemo pobliže odrediti „liječenje u zdravstvenoj ustanovi“ i definirati na način: „liječenje u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici“.

Članak 21. Prijedloga Zakona

Predlažemo nadopuniti članak 21. Prijedloga Zakona na način da se iza stavka 1. doda novi stavak 2., a dosadašnji stavak 2. postaje novi stavak 3. istog članka.

Novi stavak 2. bi glasio:

„2) Zadaće medicine rada su osobito:

- utvrđivanje i procjena rizika od štetnosti za zdravlje na mjestu rada,
- praćenje činitelja u radnom okolišu i radnom procesu koji mogu ugroziti zdravlje zaposlenika, uključujući njihov smještaj i prehranu,
- savjetovanje poslodavca o planiranju i organizaciji rada, uključujući oblikovanje radnog mjesta, o izboru, održavanju i stanju strojeva i uređaja te o tvarima koje se koriste pri radu,
- sudjelovanje u izradi programa unapređivanja načina rada te u ispitivanju i procjeni nove opreme sa zdravstvenog stajališta,
- savjetovanje poslodavca o unapređivanju zaštite zdravlja, sigurnosti, higijene rada, ergonomiji te osobnim i skupnim zaštitnim sredstvima,
- praćenje zdravstvenog stanja zaposlenika u odnosu na rad,
- trajno unapređivanje prilagođenosti rada zaposlenicima,
- sudjelovanje u mjerama stručne rehabilitacije,
- suradnja u obavještanju, stručnom osposobljavanju i obrazovanju u oblasti medicine rada, higijene rada i ergonomije,
- organiziranje pružanja prve pomoći i hitnih medicinskih intervencija
- sudjelovanje u analizi ozljeda na radu i profesionalnih bolesti“

Obrazloženje:

Predlažemo nadopuniti članak 81. Zakona o zaštiti na radu, koji se odnosi na poslove medicine rada, s definiranim funkcijama medicine rada prema ILO Konvenciji 161 iz više razloga. Republika Hrvatska je prihvatila navedenu Konvenciju. Kako je Konvenciju donijela Međunarodna organizacija rada, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava je nadležno za njenu implementaciju.

Upravo radi toga prije nepune dvije godine (jesen 2016.g.) ILO je od Ministarstva rada i mirovinskog sustava zahtijevalo da je se izvijesti o implementaciji upravo Konvencije 161. Posebno napominjemo da su odredbe ILO Konvencije 161 bile sastavni dio Zakona o zaštiti na radu do 2014. g..

Nadalje, kako bi se ispunila funkcija unapređenja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i osoba na radu, što je i navedeno u uvodnim odredbama ovog Zakona, radi sprečavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi s radom, neophodno je da su svi sudionici zaštite na radu poslodavci, radnici, stručnjaci zaštite na radu, sindikati upoznati s funkcijama medicine rada, te se iz obvezujućih i sadržajnih razloga uvodi novi stavak 2. članka 81. u skladu s ILO Konvencijom 161.

Pravilnici koji se donose temeljem Zakona o zaštiti na radu

Još jednom ukazujemo na gorući problem s pravilnicima koji niti nakon pune četiri godine primjene Zakona o zaštiti na radu još uvijek nisu doneseni unatoč u istom zakonu propisanog roka od tri mjeseca! Ovdje posebno naglašavamo kako se radi o Pravilnicima iz koje je obvezan donijeti ministar nadležan za zdravlje uz suglasnost ministra nadležnog za rad.

Očekujemo da se žurno uključe predstavnici socijalnih partnera u izradu pravilnika te da nam se nacrt Konačnog prijedloga Zakona dostavi na očitovanje između dva saborska čitanja.

Koordinatorica Povjerenstva

Admira Ribičić, v. r.